Dosarul Nr. 2-1043/24; PIGD: 2-24113503-24-2-08102024

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

Dispozitivul pronunţat la 23 iunie 2025, oraşul Criuleni
Hotărârea integrală întocmită la 18 septembrie 2025

Judecătoria Criuleni - sediul central
Instanţa de judecată compusă din:
Preşedintele de şedinţă, judecătorul: Romina Ţurcan
Grefierul: Anton Platon
Cu participarea:
Reprezentanţilor reclamantului - Primăria oraşului Criuleni: viceprimarului Nicolae Barbăscumpă şi avocatului Alexei Brînză
Reprezentantului Direcţiei Generale Asistenţă Socială Criuleni, din cadrul Agenţiei Teritoriale de Asistenţă Socială Centru, Cociug Viorica
*Minorei – ***** şi părintelui educator – *****
Pedagogului – Tatiana Straistari

a examinat în şedinţă de judecată publică cauza civilă în temeiul cererii de chemare în judecată depusă Primăria oraşului Criuleni împotriva lui ***** despre decăderea din drepturile părinteşti,-

A C O N S T A T A T :

1. *<u>Pretenţiile părţii reclamante:</u>*

La data de 8 octombrie 2024, Primăria oraşului Criuleni, în persoana primarului or. Criuleni, Mihail Sclifos, acţionând în interesele minorei *****, a înregistrat pe rolul instanţei o cerere de chemare în judecată împotriva lui *****, cu privire la decăderea din drepturile părinteşti.

În motivarea acţiunii, autoritatea tutelară locală în interesul copilului minor a invocat că, la data de 14 februarie 2008, în familia pârâtei ***** s-a născut fiica *****, fapt confirmat prin certificatul de naştere al acesteia.

Prin sentinţa Judecătoriei Criuleni din 02.06.2015 ***** a fost condamnată la 8 ani închisoare, în temeiul căreia, aceasta a executat pedeapsa în penitenciar.

Se afirmă că, pe parcursul executării pedepsei penale de către *****, fiica acesteia ***** a locuit cu bunica sa de pe linia mamei sale, *****, în or. Criuleni. Ulterior, în luna aprilie anul 2021, pârâta ***** a fost eliberată din penitenciar înainte de termen.

În anul 2022 ***** a plecat la muncă în România, unde s-a căsătorit cu *****, locuind cu ultimul în comuna *****, str. *****, 11, judeţul *****. Iar minora ***** a locuit cu ea în

România până la data de 02.08.2022, fapt confirmat şi prin scrisoarea nr.14996 din 21.11.2023, eliberată de Primăria com. ***** din România.

Se menţionează că, potrivit scrisorii numite mai sus, minora *****, nedorind să locuiască cu mama sa *****, s-a strămutat cu traiul în casa bunicii sale de pe linia tatălui său biologic *****din s. *****, r. Criuleni, unde a locuit până în luna octombrie 2023.

Din cauza comportamentului neadecvat al ***** faţă de minora *****, la data de 09.11.2023, la adresarea ultimei, prin Dispoziţia Primarului or. Criuleni din 10.11.2023 a fost luată din această familie.

Ulterior, prin Dispoziţia nr.44 din 13.11.2023 a Direcţiei asistenţă socială şi protecţie a familiei din cadrul Consiliului raional Criuleni, minora ***** a fost plasată în Serviciul casă de copii de tip familial la părintele educator *****, unde se află şi în prezent în acest regim.

Se remarcă faptul că, în perioada aflării minorei ***** în acest regim, mama acesteia, la multiplele adresări ale Primăriei or. Criuleni şi ale Direcţiei Asistenţă socială şi protecţie a familiei din cadrul Consiliului raional Criuleni, a ignorat cerinţele acestora de a o lua pe minoră în familia sa. Mai mult ca atât, nici minora ***** nu doreşte să locuiască cu mama sa, motivând că în familia ei a fost de mai multe ori agresată de mama şi soţul său *****, nemaivorbind de faptul că contribuie cu ceva la întreţinerea ei, nici la educaţia ei, fapt confirmat şi prin Decizia Comisiei multidisciplinare nr. 06 din 08.11.2023 din cadrul Primăriei or. Criuleni.

Prin Declaraţia din 08.09.2022, pârâta *****, renunţând la fiica sa *****, a solicitat Primăriei or. Criuleni să o ia pe minora ***** în custodia Primăriei or. Criuleni.

În circumstanţele ante referite, autoritatea tutelară locală reclamantă apreciază că ***** se eschivează cu rea-voinţă de la exercitarea obligaţiilor părinteşti faţă de fiica sa minoră *****, încălcând astfel prevederile art. 60 din Codul familiei.

A făcut referire la prevederile art. 60, 67, 68 din Codul familiei, şi s-a conchis că, decăderea pârâtei ***** din drepturile părinteşti asupra minorei ***** ca fiind necesară şi oportună pentru oferirea posibilităţii autorităţilor responsabile la realizarea formelor de protecţie a minorei *****, reprezentării intereselor ei, precum şi asigurării respectării drepturilor şi intereselor legale.

*Reprezentantul reclamantului, Primăria Oraşului Criuleni, avocatul Brînză Alexe*i, a declarat în şedinţa de judecată că cererea autorităţii tutelare locale, înaintată împotriva lui ***** privind decăderea acesteia din drepturile părinteşti asupra minorei *****, este temeinică şi susţinută de probele depuse la dosar. Înscrisurile, avizele şi anchetele sociale întocmite de DGAS Criuleni, precum şi numeroasele avize ale Primăriei, confirmă faptul că ***** se eschivează de la obligaţiile de întreţinere şi îngrijire a minorei şi nu a manifestat niciun interes de a prelua copilul din instituţia în care acesta a fost plasat, deşi au trecut doi ani de la plasament. Având în vedere prevederile art. 67 din Codul Familiei, se constată că decăderea din drepturile părinteşti este justificată, ceea ce constituie temei pentru admiterea cererii şi pronunţarea unei hotărâri în acest sens.

Reprezentantul reclamantului, Primăria Oraşului Criuleni, viceprimarul Barbăscumpă Nicolae, a pledat, de asemenea, în cadrul şedinţei de judecată pentru admiterea acţiunii.

2. *Obiecţiile părţii pârâte:*

La data de 15 noiembrie 2024, din partea reprezentantului pârâtei *****, cet. *****, a parvenit o referinţă, în care se arată că, referitor la minora *****, din scrisorile din 04.03.2024 şi 29.04.2024 anexate cererii depuse în instanţă, rezultă că autorităţile competente din Criuleni nu au stabilit până în prezent niciun statut legal al minorei. Se afirmă că Primăria Oraşului Criuleni nu poate fi parte reclamantă în cauza dată, deoarece nu are împuternicirea legală corespunzătoare.

În ceea ce priveşte informaţiile din procesele-verbale nr. 80 din 20.09.2022 şi nr. 6 din 08.11.2023, acestea sunt considerate neadevărate, iar declaraţia mamei ***** menţionată în procesul-verbal ar putea constitui un fals. Se adaugă că, potrivit informaţiilor deţinute, minora este reţinută în Moldova de unele persoane, care o folosesc în scopuri personale şi împiedică orice contact al acesteia cu mama sa. Mama a încercat în mai multe rânduri să îşi aducă fiica la domiciliul său din România, însă aceste încercări au fost împiedicate de autorităţile din Criuleni.

Se precizează că persoanele care reţin minora încalcă legea şi fac un abuz evident asupra copilului, având scopuri personale şi împiedicând intenţionat contactul cu mama sa. În încheiere, se susţine că cei care îi restrâng minorei dreptul de a vorbi şi de a locui cu mama sa sunt angajaţii Primăriei Criuleni, respectiv asistenţii sociali, care deţin toate datele de contact şi adresa mamei copilului (f.d.34).

La data de 13 ianuarie 2025, din partea pârâtei ***** a parvenit o referinţă, în care aceasta menţionează că a luat cunoştinţă de actele din cauza civilă nr. 2-1043/24 şi comunică că este mama biologică a minorei *****, conform certificatului de naştere nr. *****, înregistrat la data de 11.03.2008 de OSC sectorul Botanica, mun. Chişinău, minora fiind născută la 1*****. Menţionează că, de la naşterea copilului şi până în prezent, pârâta a avut grijă de creşterea şi dezvoltarea acesteia, asigurând sprijin financiar, moral şi material, depunând eforturi maxime pentru a-i crea condiţii şi un viitor mai bun în România. Ea şi soţul său au avut grijă şi de mama sa bolnavă, care se afla cu copilul, trimiţând lunar bani pentru întreţinerea lor, astfel încât fiica nu ducea lipsă de nimic.

În iunie 2022, fiica *****, împreună cu bunica maternă *****, a venit în România. Au hotărât să se stabilească definitiv în România, însă era necesar să obţină documentele copilului de la liceul din Criuleni pentru a-şi continua studiile. Minora a dorit să plece personal la Criuleni pentru a ridica documentele şi a fost însoţită de bunica sa din partea tatălui biologic, care urma să o aducă înapoi în România în trei zile. Din momentul intrării în Republica Moldova, telefoanele mobile ale acestora au fost blocate, iar legătura cu fiica sa minoră a fost întreruptă complet. Ocazional, acestea comunicau doar pentru motive financiare, după care contactul dispărea. În această perioadă, pârâta a născut un copil, mama sa bolnavă a decedat, iar restricţiile COVID-19 limitau deplasările.

Afirmă că, încercările ei de a lua legătura cu fiica sa au fost întâmpinate cu reproşuri, ameninţări, înjosiri, înjurături şi intimidări din partea angajaţilor liceului din Criuleni şi a asistenţilor sociali. Rugăminţile sale de a aduce copilul în România au fost refuzate de autorităţi, iar pârâta a fost ameninţată că va fi acţionată în judecată şi i se vor retrage drepturile de mamă

asupra minorei. A rugat o persoană să aducă copilul pe baza unei procuri, însă autorităţile au refuzat şi au ameninţat-o că va avea dosar pentru trafic de copii. De asemenea, cererea depusă la IP Criuleni pe numele comisarului Ursu Alexandru nu a primit răspuns, iar în schimb, persoana a fost supusă persecuţiilor.

Pârâta consideră că minora este tratată ca o „maşină de făcut bani" de către poliţie, asistenţă socială şi liceu şi solicită ca Judecătoria Criuleni să dispună aducerea minorei ***** la graniţa cu România, pentru ca aceasta să fie preluată de familie cu ajutorul organelor competente din Moldova şi România şi să i se asigure o viaţă decentă. De asemenea, solicită respingerea cererii Primăriei Criuleni ca inadmisibilă şi neîntemeiată, întrucât Primăria nu are atribuţii legale în determinarea statutului copilului şi a relaţiilor acestuia cu părinţii biologici sau adoptivi, cu atât mai mult cu cât fiica sa s-a născut în mun. Chişinău şi nu în Criuleni (f.d.112-113).

Pârâta ***** nu s-a prezentat la şedinţa de judecată, în pofida faptului că instanţa a efectuat citarea legală a acesteia (f.d.33 – avizul de recepţie). Deşi a depus o referinţă prin care a confirmat că a luat cunoştinţă de materialele dosarului şi le înţelege, pârâta nu s-a prezentat, iar motivele neprezentării şi imposibilităţii înfăţişării în faţa instanţei nu au fost argumentate.

Având în vedere aceste împrejurări şi consultând opiniile participanţilor prezenţi, instanţa, în temeiul art. 206 alin. (3) Cod de procedură civilă, a dispus examinarea cauzei în lipsa pârâtei. Instanţa constată că dreptul pârâtei de a fi citată şi de a participa la proces a fost respectat, conform principiului procesului echitabil prevăzut de art. 6 CEDO, iar neprezentarea acesteia nu a împiedicat soluţionarea cauzei, fiind astfel respectate drepturile fundamentale ale părţii, în conformitate cu jurisprudenţa Curţii Europene a Drepturilor Omului privind notificarea şi participarea efectivă.

3. *Alţi participanţi la proces în prezenta cauză civilă.*

Reprezentantul autorităţii publice - Agenţia Teritorială de Asistenţă Socială Centru, Structura Teritorială de Asistenţă Socială Criuleni, Cociug Viorica, în cadrul şedinţei de judecată a declarat că susţine acţiunea înaintată de către Primăria oraşului Criuleni. Aceasta a explicat că, în perioada din 2023 până în prezent, mama ***** nu şi-a dat nici un interes şi până în acest moment aşa şi nu s-a prezentat, doar ţinea la discuţiile online, dar aceste discuţii nu se pot manifesta asupra emoţiilor copilului, pentru că copilul are nevoie şi de prezenţa fizică a mamei. La moment copilul se află în serviciile Direcţiei şi nu are niciun statut definitivat, având nevoie de un suport şi de o protecţie necesară şi se află într-o situaţie de risc vulnerabilă, au fost probleme şi cu plasarea în instituţia de învăţământ, iar în acest timp, mama minorei, *****, aşa nu a fost prezentă din careva motive pe care ea le invoca şi care aşa nu s-au dovedit a fi corecte. Persoana pe nume *****, deşi a fost împuternicită prin procură, nu a putut fi prezentă şi nu s-a stabilit prin ce mijloace ar putea susţine interesele copilului. Prin urmare, autoritatea tutelară rămâne cea care continuă să reprezinte interesele copilei. În consecinţă, a solicitat emiterea unei hotărâri în interesul superior al copilului, cu decăderea mamei din drepturile părinteşti.

În şedinţa de judecată, minora *****, audiată în prezenţa pedagogului-psiholog Straistari Tatiana, şi reprezentantului legal, părintelui educator *****, a relatat instanţei de judecată că, dânsa avea vârsta de 13 ani atunci când mama ei a fost eliberată din închisoare, iar cât timp

ultima se afla în locurile de detenţie, ea împreună cu bunica ei o vizitau, acolo în penitenciar erau amenajate odăi, unde ea stătea împreună cu mama ei timp de 2 – 3 zile, unde la fel pârâta ***** cerea scuze pentru felul în care se comporta cu ea şi cu bunica ei. În acea perioadă era o legătură destul de bună între ele două. După ce pârâta ***** a ieşit din locurile de detenţie, a fost perioada de pandemie, şi atunci mama ei, ***** s-a îndepărtat foarte tare, ele continuând să locuiască la casa bunicii, mai exact, ***** nu îi oferea atenţia de care avea nevoie. Lipsa de atenţie sa manifesta prin aceea că, ***** nu frecventa adunările părinteşti, mai mult timp petrecea la telefon, vorbind cu actualul ei soţ, evita să discute cu minora şi o respingea. Astfel, chiar în momentul când mama era alături, mai multă grijă de ea avea bunica, decât mama. Mama ei *****, nu s-a angajat oficial în câmpul muncii, şi nici nu cunoaşte ca ultima să fi lucrat undeva. Ulterior, a sosit în Republica Moldova soţul lui *****, cet.*****, cu care au locuit o perioadă de timp la o gazdă în or. Criuleni. După lecţii ea mergea la acea gazdă, însă cei doi mai mult timp petreceau împreună şi nu acordau atenţie minorei, situaţia având loc când dânsa era elevă în clasa a VIII-a. După care, cei doi şi-au înregistrat oficial căsătoria şi ei toţi împreună au trecut cu traiul în România. Acolo nu a stat mult, aproximativ vreo 2 săptămâni, după care s-a iscat un conflict dintre dânsa şi soţul mamei sale, din cauza că ea personal stătea până târziu şi viziona filme, iar a doua zi se trezea în jurul orei 12:00. Soţul mamei sale i-a comunicat că-i ia telefonul pe timp de noapte, apoi ultimul era servit, şi dânsa refuza să-i dea telefonul, la care mama ei a condus-o în odaie şi a început să aplice forţa fizică asupra ei. Ea plângea, la care soţul mamei sale stătea asupra ei, dorind să se năpustească, însă mama ei îl dădea la o parte. A precizat că, soţul mamei sale era servit, ea personal stătea pe pat şi plângea cu mâinile şi picioarele strânse, iar când a încercat să se ridice de pe pat, a căzut jos. În România au locuit la domiciliul lui *****. Dânsa nu s-a încadrat la studii în România, pentru că era timp de vară, vacanţă. După aproximativ două săptămâni, dânsa a decis să revină înapoi cu traiul în Moldova, ca să locuiască cu bunica sa. În ziua când a revenit în Moldova, I***** ***** a plecat la cazino, iar mama ei a rămas cu ea acasă, după care el s-a întors acasă dimineaţa, servit, poarta era încuiată şi mama lui I***** ***** i-a comunicat să plece la ea, unde a şi stat minora. După care, într-o seară la fel fiind la mama lui I***** *****, a venit ultimul fiind servit şi i-a spus că o va omorî. Dânsa era în cameră, când ultimul a venit şi a apucat-o de gât, ridicând-o în sus, după care a venit mama lui şi încă un frate care l-au scos de acolo şi au învinuit-o pe minoră că l-ar fi adus pe el la aşa stare. Atunci mama ei a sunat-o pe bunica, şi au decis să o aducă înapoi în Moldova, cu gândul că ei ambii au dorit să aibă o familie, iar minora cu comportamentul ei nu şi-ar fi dorit asta. Consideră că, vina mamei constă în ceea că a învinuit-o că ea a dorit să-i ofere un loc de trai, însă din cauza minorei, ea a trimis-o înapoi în Moldova. Nu a înţeles care este vina ei de fapt în toate cele întâmplate. În Republica Moldova a revenit, fiind întocmită o procură pe numele unui şofer care a însoţit-o să vină aici, după care a mai locuit un an şi un pic cu bunica. În aceasta perioadă mai comunicau uneori cu mama *****, pentru că ultima o suna pe bunica şi dânsa iarăşi des se certa cu ea, pentru că ea cu bunica mai cereau bani să le trimită ca să le ajute, dar mama, ***** refuza, iar din aceste motive deseori se certa cu ultima. În această perioadă, mama deloc nu a venit acasă, nu a văzut-o şi nici nu a fost să se intereseze despre reuşitele ei la şcoală, colete la fel nu-i

trimitea din România. În continuare, ***** a rămas însărcinată şi dânsa cu bunica iarăşi au mers în România cu bunica pe vreo 2 săptămâni. Acolo au mai stat şi era totul bine prima săptămână, iar la sfârşitul celei de-a doua săptămâni, când trebuia deja să plece, s-a iscat un conflict dintre soţul mamei şi bunică. Aceasta ceartă s-a iscat din cauza că bunica dorea să facă documentele pe casă pe numele său, adică a *****, iar mama era împotrivă şi l-a mai implicat şi pe soţ în aceasta, fiind invocat precum că ea (minora) împreună cu bunica au nenorocit-o pe mama *****. Cât despre *****, a declarat că ultimul mereu era servit, chiar şi pe mama *****, la fel o bătea, şi o numea şi pe bunica cu cuvinte necenzurate, şi atunci bunica a căzut în comă. Mama a ieşit afară să vorbească cu I*****, ea (minora) fiind în casă, bunica era căzută, nu ştia ce să facă, apoi mama intrase, iar ***** s-a dus la fratele lui şi apoi toţi se uitau şi nu ştiau că se facă. După care ambulanţa a venit peste vreo jumătate de oră, dar bunica era deja căzută în comă, iar ca urmare bunica a decedat acolo. Mama ei - ***** o învinovăţeşte pe ea (minora) în moartea bunicii. Ulterior, ***** şi I***** au dorit să o implice la şcoală, şi mai era şi sora lui I***** care dorea să o întreţină, dar ea personal categoric refuza să stea cu mama, din motiv că iarăşi se iscau certuri. În Moldova a revenit că au telefonat-o pe bunica ei biologică din partea presupusului tată, iar bunica biologică a însoţit-o în Moldova şi a locuit în *****, la casa ultimei, timp de un an şi câteva luni. În această perioadă, mama ***** o suna pe ea şi pe bunica şi îi ameninţa pe toţi, plus la aceasta urmărea la şcoală pe băieţi că să-i scrie şi să o cheme, motiv pentru care dânsa a depus şi o sesizare la poliţie. De asemenea, mama ei ***** o punea pe persoana pe nume *****, ca atunci când ea personal ieşea cu fetele, numita o apela pe ***** pe cameră şi o întreba pe ea (minora) ce căută, de ce aşa târziu şi cu cine era. Consideră că mama ei proceda astfel, pe motiv că îşi făcea griji pentru ea, dar aceasta cumva pe ea personal o afecta psihologic, pentru că se făcea totul într-o manieră agresivă. ***** şi soţul ei o sunau şi o ameninţau că va pleca acolo şi o vor plasa la o casă de copii. Cei doi, pur şi simplu din nimic îi spuneau aceasta, fără careva urmări sau condiţii, ei ambii fiind serviţi o ameninţau. După aceasta, bunica biologică a refuzat să o mai întreţină, în special din motivul că mama ***** o suna împreună cu ***** şi o ameninţau pe bunica, şi aceasta era un suport psihologic şi pentru bunica. Din toate cele ameninţate de mama, nu s-a adeverit nici una a fi realizată. Când mai era rea cu mama, aceasta mai aplica uneori forţa fizică. Ca urmare, după ce bunica s-a refuzat să o ţină, dânsa personal a anunţat diriginta, care este şi psiholog şi a ajutat-o. A stat timp de 2 săptămâni la servitoare, alte 2 săptămâni a mai stat la o profesoară de franceză, după care a fost plasată în plasament. Afirmă că nu are niciun sentiment faţă de mama sa *****. Ultima de multe ori mai cerea scuze, dar iarăşi o învinovăţea pe ea personal în tot. Când se certau, mama ei o numea, la care dânsa personal îi acorda foarte multe şanse ca situaţia să se schimbe în bine, dar deja nu mai doreşte să revină în România, doar pur şi simplu să mai comunice uneori cu ea. La moment nu comunică cu mama *****, a blocat-o, mereu când o sună, se ceartă. Pe întreagă perioadă cât s-a aflat în Moldova, ea nu avea careva ajutor sau cumva mama să o întreţină. Când era la bunica, tata mai trimitea câteodată bani, dar nu are nicio legătură cu el. În afară de învăţat la şcoală, dânsa nu are alte activităţi, doar şcoala şi casa. În timpul liber îşi face temele şi diferite rapoarte, care le mai are de la şcoală, mai iese pe afară. Pe viitor ar fi dorit să facă studii la vreun colegiu

în domeniul IT. Reuşitele sale la şcoală sunt foarte bune. Când a venit prima dată la autoritate cu comunicatul din conversaţie, atunci a primit un mesaj precum că mama ei era moartă şi că mai mult să nu o deranjeze. Intuieşte că acest mesaj a fost din partea mamei sale, dar s-a prezentat ca fiind I*****, consideră că mama ei l-a pus pe I***** să scrie un astfel de mesaj. Ulterior când a sunat-o, ea categoric refuza să-i răspundă. Ea dorea ca toate discuţiile cu mama să aibă loc doar în cadrul Autorităţii Tutelare. Mereu la începutul discuţiilor era totul bine, apoi deja se iscau conflicte şi apoi îi închidea apelul. La casa de tip familie se simte mai bine şi mai liniştită. În timp ce se afla la mama sa, se simţea mai stresată, fiindu-i frică să nu o lovească I***** când era servit. Nu mai comunică cu mama de la ziua sa de naştere din 14 februarie al acestui an, când mama a sunat-o cu I***** şi erau serviţi. Din moment ce se află în custodia cet. *****, nu a primit niciun suport din partea mamei sale *****. Mama o mai suna, dar niciodată nu o întreba despre starea ei şi nici cum se simţea, dar o întreba despre judecată, însă despre necesităţi nu a întrebat-o. A fost un moment când ea era la şcoală, dar mama sa a făcut ca un fel de grup cu soţia fratelui, unde i-a reproşat precum că dânsa (minora) ar fi de vină că merge în judecată cu decăderea din drepturile părinteşti şi a dorit ca ea sa fie vinovată şi să-i spună mătuşii despre asta. A concretizat că, nu este împotrivă ca mama ei ***** să fie decăzută din drepturile părinteşti. Nu are niciun simţ faţă de riscul că poate fi decăzută mama sa din drepturi, or ea personal se simte obişnuită cu faptul că nu are părinţi. Motivele pentru care ea s-a adresat ca să fie decăzută mama ei din drepturile părinteşti, este şi faptul că ultima dorea să o ia în România şi a făcut o procură pe numele cet. Rusu *****, şi după aceasta ea personal s-a adresat comunicând autorităţilor că refuză să plece peste hotare cu această persoană străină la mama. Dorea să o ia cu forţa acolo şi o suna şi spunea că nu va fi totul aşa cum doreşte ea (minora), şi că vor veni cu poliţia şi o vor duce cu forţa.

4. Circumstanţele constatate de către instanţa de judecată, aplicarea cadrului legal şi motivarea concluziei.

În conformitate cu prevederile art.4 Constituţia RM, dispoziţiile constituţionale privind drepturile şi libertăţile omului se interpretează şi se aplică în concordanţă cu Declaraţia Universală a Drepturilor Omului, cu pactele şi cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte. Dacă există neconcordanţe între pactele şi tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte şi legile ei interne, prioritate au reglementările internaţionale.

În temeiul art. 6 al Convenţiei, judecătorii naţionali sunt obligaţi să-şi motiveze deciziile în măsura în care acest lucru ar permite exercitarea efectivă a dreptului la justiţie, nu i-ar lăsa pe părţi într-o stare de incertitudine şi nu se va crea impresia că ei nu au fost auziţi (*Hirvisaari v. Finland*, hot. 27 septembrie 2001, § 31; *García Ruiz v. Spain* hot. 21 ianuarie 1999, § 26; the *Helle v. Finland* hot. 19 decembrie 1997, §§ 59 şi 60). CtEDO a mai notat în cauza *Ruiz Torija v. Spain*, (hot. 9 decembrie 1994) că eşuarea instanţelor judecătoreşti de a se expune asupra unei obiecţii esenţiale invocate de o parte în proces este contrară art. 6 al Convenţiei.

De altfel, art.20 alin.(1) Constituţia RM, garantează că orice persoană are dreptul la satisfacţie efectivă din partea instanţelor judecătoreşti competente împotriva actelor care violează drepturile, libertăţile şi interesele sale legitime.

În conformitate cu prevederile art. 240 alin. (1) şi (3) Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării pricinii şi admisibilitatea acţiunii. Instanţa judecătorească adoptă hotărârea în limitele pretenţiilor înaintate de reclamant.

Potrivit art. 117 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă, probe în cauze civile sunt elementele de fapt, dobândite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanţelor ce justifică pretenţiile şi obiecţiile părţilor, precum şi altor circumstanţe importante pentru justa soluţionare a cauzei. În calitate de probe în cauze civile se admit elementele de fapt constatate din explicaţiile părţilor şi ale altor persoane interesate în soluţionarea cauzei, din depoziţiile martorilor, din înscrisuri, probe materiale, înregistrări audio-video, din concluziile experţilor.

În conformitate cu art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

În conformitate cu art. 121 din Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului.

Potrivit prevederilor art. 130 alin. (1), (3) CPC RM, instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Fiecare probă se apreciază de instanţă privitor la pertinenţa, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficienţa pentru soluţionarea cauzei.

Obiectul prezentului litigiu face parte din categoria celor de familie, solicitându-se decăderea din drepturile părinteşti.

Instanţa de judecată subliniază, că în conformitate cu prevederile art.48 alin.(1), (2) al Constituţiei RM, se menţionează, familia constituie elementul natural şi fundamental al societăţii şi are dreptul la ocrotire din partea societăţii şi a statului. Familia se întemeiază pe căsătoria liber consimţită între bărbat şi femeie, pe egalitatea lor în drepturi şi pe dreptul şi îndatorirea părinţilor de a asigura creşterea, educaţia şi instruirea copiilor.

Conform art.58 alin.(1) şi alin. (2) Codul familiei, părinţii au drepturi şi obligaţii egale faţă de copii, indiferent de faptul dacă copiii sânt născuţi în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinţii sau separat. Drepturile şi obligaţiile părinţilor, cu excepţiile prevăzute de prezentul cod, încetează din momentul atingerii majoratului sau obţinerii capacităţii depline de exerciţiu de către copil.

Conform art.60 alin.(1) – (3) Codul familiei, părinţii au dreptul şi sunt obligaţi să-şi educe copiii conform propriilor convingeri, indiferent de faptul dacă locuiesc împreună sau separat. Părinţii poartă răspundere pentru dezvoltarea fizică, intelectuală şi spirituală a copiilor şi au prioritate la educaţia lor faţă de oricare alte persoane. Părinţii sânt obligaţi să asigure frecventarea de către copil a şcolii până la sfârşitul anului de învăţământ în care acesta atinge vârsta de 16 ani. Instituţia de învăţământ şi forma de instruire sânt alese de către părinţi, cu luarea în considerare a opiniei copilului.

Conform art.62 alin.(4) Codul familiei, părinţii poartă răspundere, în modul stabilit, pentru exercitarea drepturilor părinteşti în detrimentul intereselor copilului.

În conformitate cu prevederile art.67 al.(1) Codul familiei, părinţii pot fi decăzuţi din drepturile părinteşti dacă: a) se eschivează de la exercitarea obligaţiilor părinteşti, inclusiv de la plata pensiei de întreţinere; b) refuză să ia copilul din maternitate sau dintr-o altă instituţie curativă, educativă, dintr-o instituţie de asistenţă socială sau alta similară; c) fac abuz de drepturile părinteşti; d) se comportă cu cruzime faţă de copil, aplicând violenţa fizică sau psihică, atentează la inviolabilitatea sexuală a copilului; e) prin comportare amorală, influenţează negativ asupra copilului; f) suferă de alcoolism cronic sau de narcomanie; g) au săvârşit infracţiuni premeditate contra vieţii şi sănătăţii copiilor sau a soţului; precum şi h) în alte cazuri când aceasta o cer interesele copilului.

Astfel, ataşat speţei şi reieşind din conţinutul înscrisurilor existente la materialele cauzei şi cercetate în şedinţa de judecată, instanţa a constatat că, la data de 1***** în familia pârâtei ***** (*****) ***** s-a născut minora *****, fapt confirmat prin certificatul de naştere al acesteia, paternitatea nu a fost stabilită (f.d.7).

Prin sentinţa din 02.06.2015, Judecătoria or. Criuleni a condamnat-o pe ***** pentru săvârşirea infracţiunii prevăzute de art.188 alin. (2) lit. b) Cod penal, la 8 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis pentru femei, cu menţinerea arestului preventiv până la intrarea în vigoare a sentinţei (f.d.44-48).

Reieşind din situaţia ante referită, în conformitate cu prevederile Legii nr.140/2013 privind protecţia specială a copiilor aflaţi în situaţie de risc şi a copiilor separaţi de părinţi, a fost stabilită instituirea tutelei, drept formă de protecţie asupra minorei *****, atunci în vârstă de 7 ani, fiica pârâtei ***** (*****) *****.

Astfel, minora ***** a locuit cu bunica sa de pe linia maternă, cet. *****, pe adresa or. Criuleni str. *****, ultima eliberând acordul cu privire la plasamentul copilului în serviciul de tutelă/curatelă cu emiterea Dispoziţiei nr.20 din 12.02.2015 (f.d.53), iar prin Dispoziţia nr. 19 din 12.02.2015 i-a fost stabilit statutul copilului în acea perioadă, de copil rămas temporar fără ocrotire părintească (f.d.52).

Prin Avizul Primarului or. Criuleni, Onişciuc Vitalie nr.02-1-23/70 din 11.02.2015, a fost dispus ca fiind oportună instituirea tutelei asupra fetiţei (f.d.49).

Prin Dispoziţia nr.19 din 12.02.2015 a fost stabilit statutul copilului rămas temporar fără ocrotire părintească (f.d.52).

Astfel, timp de 8 ani de zile, minora ***** a locuit împreună cu bunica sa, iar potrivit datelor deţinute de Agenţia Teritorială de Asistenţă Socială Centru, Structura Teritorială de Asistenţă Socială Criuleni, în toată această perioadă pârâta ***** (*****) ***** nu a dorit să menţină vreo legătură cu fiica sa minoră din mediul de detenţie.

La data de 06.04.2021, pârâta ***** (*****) ***** a fost eliberată din locurile de detenţie, condiţionat, înainte de termen (f.d.55).

La data de 28.04.2021 pârâta ***** (*****) ***** a depus Declaraţia nr.8, prin care conştient şi-a asumat obligaţia preluării atribuţiilor de îngrijire şi educare a fiicei sale, obligaţie pe care însă nu a respectat-o (f.d.56). Tot atunci, bunica minorei, ***** a depus declaraţie prin care a solicitat predarea atribuţiilor de educare şi îngrijire a nepoatei sale, mamei ***** (*****) ***** (f.d.57).

Aşadar, a fost emisă Dispoziţia cu privire la retragerea statutului copilului *****, fiind încetat plasamentul copilului din cadrul serviciului Tutelă, fapt adeverit prin Dispoziţia nr.60 din 28.04.2021 (f.d.58).

Peste aproximativ un an după revenirea din locurile de detenţie, fără dorinţa de a se angaja la muncă sau de a avea grijă de copilul său minor, pârâta a plecat în România la cunoscutul acesteia cu care avea menţinută o relaţie de prietenie încă din penitenciar, fără a se gândi la copilul său minor, care în răstimpul în care pârâta s-a aflat în locurile de detenţie, a atins vârsta de 13 ani, fiind deja conştientă şi având nevoie de sprijinul mamei.

Între timp, ***** (pârâta în prezentul dosar) s-a căsătorit cu ***** şi locuieşte împreună cu acesta în comuna *****, strada M. Viteazu nr. 11, judeţul *****, România, primind numele de familie ”*****”.

Copilul minor, *****, fiind dornică de mama, a rugat-o pe bunica ei *****, să plece cu ultima în România, la mama sa - *****.

În România, pârâta ***** a decis schimbarea numelui copilului din ***** în *****. După declanşarea unui conflict între bunică şi pârâta *****, ***** – bunica minorei, a decedat, fiind înhumată în România.

Ulterior, minora fiind în relaţii ostile cu maică-sa şi cu soţul acesteia, a insistat să revină în Republica Moldova, astfel că pârâta ***** i-a organizat plecarea cu un însoţitor din România în Republica Moldova.

În derulare, la data de 08.09.2022, în adresa primăriei Criuleni, prin reţelele de socializare, a parvenit Declaraţia mamei/pârâtei ***** prin care şi-a exprimat refuzul de fiica minoră *****, cu dorinţa de a fi luată pe răspunderea autorităţii (f.d.62).

În legătură cu această declaraţie, a fost convocată şedinţa echipei multidisciplinare (procesul-verbal nr.80 din 20.09.2022, f.d.63), prin care s-a decis emiterea custodiei asupra minorei de către Mîndru Tatiana, mama presupusului tată biologic al minorei. La data de 10.11.2022, *****a depus o cerere pentru a fi curator asupra copilului ***** (f.d.65).

Drept urmare, la data de 29.11.2022, cu nr.200 a fost emisă Dispoziţia cu privire la instituirea custodiei asupra minorei de către presupusa bunică din s. *****, r-nul Criuleni (f.d.66).

Prin cererea depusă la 02.05.2023, minora *****, însoţită de curatorul *****, a venit la Direcţie plângând, unde a declarat că maică-sa, pârâta *****, îi creează un disconfort psihologic, precum că o presează psihologic, având crize până la suicid, şi că bunica ei ar fi decedat la fel din cauza pârâtei ***** (f.d.68).

În continuare, la data de 11.10.2023 în adresa primăriei Criuleni a parvenit demersul Directorului Liceului teoretic ”*****”, *****, prin care a fost comunicat că *****a refuzat custodia şi că alungă copilul minor *****, din cauza neînţelegerilor cu mama ultimei (f.d.69).

Potrivit avizului STAS Criuleni, la data de 15.10.2023, la telefonul copilului a parvenit fişa de sesizare nr.2422 (f.d.71-73), unde copila minoră ***** a apelat şi a vorbit despre faptul că este impusă să locuiască cu mama sa şi soţul acesteia în România, contrar voinţei sale. Totodată, minora a mai indicat că, locuind în copilărie împreună cu mama sa *****, ultima făcea abuz de băuturi alcoolice şi droguri, se manifesta extrem de violent cu ea şi bunica răposată *****. Cât timp mama sa a fost în detenţie, ele nu au comunicat. Deopotrivă, minora a reclamat şi faptul că de mai multe ori a fost agresată fizic de actualul soţ al mamei, care o bătea cu pumnii, o strângea de gât şi o ameninţa cu moartea, o umilea, se adresa la ea cu cuvinte necenzurate, invocând că este în drept, deoarece i-a devenit tată. La fel, minora a mai relatat că îi era frică de faptul că o prietenă de a mamei sale pe nume *****, ar putea să o ducă forţat în România, astfel că a solicitat intervenţia specialiştilor în protecţia drepturilor copilului, acest fapt fiind menţionat şi în cererea nr.945 din 21.11.2023, cele relatate supra, fiind expuse şi în prezenţa psihologului din cadrul Serviciului.

Similar, prin declaraţia din 09.10.2023, minora s-a adresat la Direcţie, comunicând că, la data de 06.10.2023, urmare înjosirii verbale din partea custodelui, la fel şi luarea forţată a telefonului, minora fiind intimidată şi stresată, a plecat de acasă la o colegă, luând cu sine doar orarul lecţiilor. Totodată, potrivit minorei, custodele său o provoca deseori să-şi ia lucrurile şi să plece la maică-sa în România (f.d.74).

La data de 11.10.2023, la Direcţie s-a adresat Plitoc Ana, domiciliată în or. Criuleni, cu un Acord prin care declara că îşi asumă responsabilitatea faţă de copilul minor *****, pe motiv că custodele denumit prin Dispoziţie, Mîndru Tatiana, refuzase să aibă grijă de minoră (f.d.75).

Prin declaraţia nr.6 din 13.11.2023, minora şi-a exprimat dorinţa de a fi plasată în Serviciul social al Direcţiei, invocând că nu dorea să creeze deranj nimănui (f.d.80).

Drept urmare, la data de 13.11.2023, a fost emis Acordul de plasament nr.13 (f.d.81), prin care a fost decisă plasarea copilului la părintele educator *****, unde minora ***** s-a simţit liniştit emoţional şi psihologic, găsind stabilitate, dragoste familială şi acceptare. Plasamentul minorei a fost pus în discuţie la Comisia raională pentru Protecţia Copilului aflat în Dificultate, unde s-a decis plasarea copilului în Serviciul Casă de Copii de Tip Familial la părintele educator, dovadă servind Avizul nr.7 din 23.11.2023 (f.d.82).

În aceeaşi ordine de idei se reţine şi conţinutul răspunsului semnat de şeful SP nr.1 al IP Criuleni, comisar Vlad Grădinaru, nr.34/31-9535 din 22.11.2023, potrivit căruia, cet. ***** a fost găsită vinovată de comiterea contravenţiei prevăzute de art. 63 alin. (1) Cod contravenţional,

cu indicii – neîndeplinirea obligaţiunilor de întreţinere, de educare şi instruire a copilului minor (f.d.84).

La 24.11.2023 a fost recepţionată o cerere depusă prin intermediul reţelelor de socializare, nr. 950, prin care pârâta ***** a solicitat încetarea plasamentului copilului minor ***** şi întoarcerea acesteia în familia biologică (f.d.85-86).

La data de 28.11.2023, cu nr. 43, administraţia Liceului teoretic ”*****” a comunicat despre necesitatea documentării copilului minor *****, pe motiv că aceasta nu deţine niciun act de identitate, STAS Criuleni emiţând o adresare către ASP Criuleni pentru obţinerea unui duplicat a certificatului de naştere (f.d.89). Totodată, a fost înaintată o solicitare către ***** Rusu, declarată de pârâta ***** drept persoană împuternicită spre reprezentarea intereselor copilului minor.

Întru aplicarea unei forme de protecţie minorei *****, la data de 01.12.2023, prin Dispoziţia nr.44 a fost dispus plasamentul de urgenţă a copilului ***** în serviciul Casă de Copii de Tip Familie în or. Criuleni, părinte educator ***** (f.d.124).

Concomitent, prin procesul-verbal nr. 33 din 01.12.2023, a fost decisă conlucrarea cu Autoritatea Publică Locală privind procesul de reintegrare a copilului *****, cu elaborarea unui grafic de întrevedere online sau prin reţea telefonică dintre copilul ***** şi mama *****, în prezenţa psihologului, fiind încheiat un contract de intervenţie nr.5 din 08.12.2023 (f.d.94-95).

Potrivit graficului de întrevederi anexat la f.d.96, minora ***** a avut întrevederi online cu mama biologică ***** în format online, după cum urmează: la data de 11.12.2023; 22.12.2023; 04.01.2024; 30.01.2024; 13.02.2024; 29.02.2024; la data de 14.03.2024 – pârâta nu a răspuns la apel; 04.04.2024; la data de 02.05.2024 pârâta nu a răspuns la apel, şi nici în continuare nu a mai răspuns şi nu a manifestat interesul de a urma graficul de întrevederi (f.d.96).

Pe parcursul perioadei 01.12.2023, până în prezent, copilul se află în plasament, pârâta ocazional, prin implicarea STAS Criuleni, discuta online cu fiica o durată a câte 15 minute, acasă nu a revenit, sunt situaţii când pârâta nu binevoieşte să răspundă la apeluri (fapt dedus din conţinutul proceselor-verbale de întrevedere online, organizate de STAS Criuleni).

În virtutea atitudinii neglijente manifestate de pârâta *****, ultima a intrat în vizorul inclusiv a AO ”Concordia”, care a intervenit cu solicitarea de colaborare comună întru evitarea lezării drepturilor copilului la documentare, studii, creştere, acordarea unui statut şi dezvoltare armonioasă copilului ce se află în situaţie de risc (f.d.98).

Prin nota informativă din 21.05.2024, asistentul social *****a atras atenţia la ultima conversaţie a minorei ***** cu soţul pârâtei, ce a destabilizat starea emoţională a copilului, înspăimântând-o, copilul având intenţia de a comunica cu mama ei la telefon, a apelat-o, iar ultima nu a răspuns, în schimb a primit mesaje groaznice, dându-i de înţeles ca aceasta să nu o mai contacteze, la care minora a solicitat ajutorul asistenţilor (f.d.99; 100-102).

Astfel, STAS Criuleni a intervenit către ATL Criuleni prin demersul urgent, solicitând implicare cu înaintarea materialelor în instanţă pentru determinarea unui statut copilului.

În 01.09.2024 minora ***** a devenit studentă la IP ”Şcoala Profesională” Criuleni (f.d.106), prin care este susţinută de părinţii – educatori, în schimb mama ei rămâne neutră, indiferentă faţă de copil.

Astfel, nota informativă emisă de Agenţia Teritorială de Asistenţă Socială Centru, expune următoarele aspecte, şi anume că, minora ***** s-a încadrat foarte bine la studii, are rezultate bune la învăţătură; despre legătura cu mama ei *****, minora a comunicat că vorbeşte cu ultima prin reţelele de socializare doar în momentele când mama ei are o stare emotivă bună şi este dispusă să vorbească cu ea, dar asta este foarte rar, ţinând cont de perioada de când este în plasament din luna noiembrie a anului 2023, până în prezent, au comunicat de vreo şase ori prin intermediul reţelelor de socializare în prezenţa asistentului social a serviciului CCTF şi psihologul STAS Criuleni. Deopotrivă, nota informativă certifică faptul că minora beneficiază de indemnizaţie zilnică din partea statului, indemnizaţie pentru tineri, precum şi un card de alimentare, oferit de AO ”Concordia”, în rest careva transferuri, venituri, minora ***** nu înregistrează.

În esenţă, din sinteza stărilor de fapt decelate din materialele probatorii prezentate de partea reclamantă, instanţa reţine că pârâta ***** s-a aflat o perioadă îndelungată de timp în locuri de detenţie, aspect care denotă nu doar lipsa unei prezenţe active în viaţa minorei *****, ci şi o conduită contrară valorilor morale şi responsabilităţilor parentale (numita fiind condamnată pentru tâlhărie).

Chiar şi după revenirea din locurile de detenţie, pârâta nu a depus eforturile necesare pentru a restabili comunicarea interpersonală cu fiica sa minoră. Mai exact, nu s-a încadrat în câmpul muncii pentru a dispune de un venit stabil, menit să asigure acoperirea necesităţilor de întreţinere şi educare a copilului minor, nu a petrecut efectiv timp cu minora, nu s-a interesat stabil de viaţa, interesele şi nevoile de dezvoltare ale ultimei, or către momentul revenirii din detenţie, copilul minor avea vârsta pre-adolescentină. Aceste aspecte au fost semnalate nu doar de STAS Criuleni, ci nemijlocit de minora *****, care în explicaţiile făcute pe caz, a accentuat că, în pofida faptului că fizic mama ei revenise din locurile de detenţie şi locuiau în casa bunicii sale, însă mai multă grijă şi atenţie continua să-i acorde bunica, şi nu mama sa, ultima fiind preocupată mai mult de refacerea vieţii personale, acordând timp şi atenţie viitorului soţ pe atunci - *****, la scurt timp după liberarea din locurile de detenţie căsătorindu-se şi plecând cu traiul în România.

Mai mult ca atât, conduita lui *****, manifestată în raport cu minora *****, dovedeşte o labilitate emoţională vădită, care se răsfrânge negativ asupra minorei. Astfel, pârâta *****, iniţial după revenirea din detenţie, a solicitat la 28.04.2021 să fie anulată custodia instituită în privinţa minorei *****, obligându-se să se ocupe ea de întreţinere, educarea şi instruirea fiicei sale minore, ca la puţin peste un an, la data de 08.09.2022 să semneze o declaraţie prin care se refuză de propria fiică.

Similar, o instabilitate vădită în comportamentul pârâtei rezultă şi din refuzului ultimei de a comunica cu fiica sa minoră (a se vedea graficul de întrevederi), or chiar minora ***** a relatat că mama ei comunică cu ea doar când are dispoziţie.

O atare conduită iresponsabilă provoacă emoţii şi trăiri negative la minora *****, punându-i viaţa în pericol, în special sub aspect psiho-emoţional.

Instanţa nu poate lăsa fără atenţie nici relatările despre modul de viaţă amoral, violent în care susţine minora că a locuit ultimul timp când s-a aflat la domiciliul pârâtei *****, din România *(certuri degenerate în bătăi, violenţă psiho-emoţională prin lansarea de acuzaţii/insulte la adresa minorei, consumul de băuturi alcoolice şi apariţia în stare de ebrietate în faţa acesteia, ameninţarea cu transferul forţat al minorei de la instituţiile de învăţământ din Republica Moldova, la cele din România, etc.).*

În contextul acestor elemente factuale, instanţa de judecată învederează prevederile lit. c), e), h) ale art. 67 din Codul familiei, potrivit cărora, părinţii pot fi decăzuţi din drepturile părinteşti dacă se eschivează de la exercitarea obligaţiilor părinteşti, prin comportare amorală, influenţează negativ asupra copilului, precum şi alte abateri amorale stabilite în privinţa pârâtei.

Or, faţă de aceste temeiuri de drept, temeinicia acţiunii, are ca obiect decăderea din drepturile părinteşti a mamei, urmează a fi analizată având în vedere acţiunile sau inacţiunile, care pun în primejdie **sănătatea fizică şi psihică a copilului, dezvoltarea lui morală, asigurarea condiţiilor de trai şi materiale, învăţătura şi instruirea copilului,** circumstanţe care de fapt şi constituie temelia măsurii decăderii din drepturile părinteşti, deoarece prin eschivarea de la exercitarea obligaţiilor părinteşti se înţelege dezinteresul părintelui pentru dezvoltarea fizică şi spirituală a copilului.

Aşadar, instanţa de judecată accentuează că, creşterea şi educaţia copilului, **pe lângă întreţinerea materială presupune şi acordarea de către părinte a sprijinului atât moral, cât şi psihic**, care generează o dezvoltare corespunzătoare fizică, intelectuală şi spirituală a copilului.

În acest sens, instanţa de judecată reţine că potrivit Declaraţiei drepturilor copilului din 20 noiembrie 1959, copilul se va bucura de o protecţie specială şi i se vor oferi facilităţi prin lege şi prin alte mijloace menite să-i asigure o dezvoltare fizică, mentală, spirituală şi socială normale, în condiţiile libertăţii şi demnităţii. În adoptarea legilor necesare realizării acestui scop se va avea în vedere interesul superior al copilului.

Conform art. 3 alin.(1) al Convenţiei internaţionale cu privire la drepturile copilului 20 noiembrie 1989, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, în toate deciziile care îi privesc pe copii, fie că sunt luate de instituţii publice sau private de ocrotire socială, de către tribunale, autorităţi administrative sau de organe legislative, interesele superioare ale copilului trebuie să fie luate în considerare cu prioritate.

Articolul 18 alin. (1) al aceleiaşi Convenţii, prevede că statele părţi vor depune eforturi pentru asigurarea recunoaşterii principiului potrivit căruia ambii părinţi au o răspundere comună pentru creşterea şi dezvoltarea copilului. Răspunderea pentru creşterea copilului şi asigurarea dezvoltării sale le revine în primul rând părinţilor sau, după caz, reprezentanţilor săi legali. Aceştia trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului.

O reglementare similară se regăseşte şi în art. 27 alin.(2) al Convenţiei internaţionale cu privire la drepturilor copilului, care prevede că părinţilor şi oricăror altor persoane care au în

grijă un copil le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităţilor şi a mijloacelor lor financiare, condiţiile de viaţa necesare dezvoltării copilului.

În contextul normelor legale citate supra instanţa de judecată conchide că, părinţii au obligaţia de creştere, educare şi îngrijire a copilului minor în mod egal şi cert. Aşa cum obligaţia în cauză a fost stabilită de lege, iar neexecutarea unei obligaţii legale atrage aplicabilitatea sancţiunilor, de asemenea prevăzute de lege, decăderea din drepturile părinteşti fiind prevăzută ca cea mai severă sancţiune civilă aplicată părinţilor pentru greşita exercitare a drepturilor şi îndatoriri de părinte, pentru a aplica o asemenea sancţiune instanţa de judecată urmează să analizeze temeinicia temeiurilor de decădere a persoanei din drepturile părinteşti, luând ca bază interesul superior al copilului.

În aceiaşi ordine de idei, instanţa de judecată reţine ca fiind importantă în dezvoltarea psihică a unui copil atât comunicarea copilului cu mama, cât şi cu tatăl, care intervin în viaţa spirituală a acestuia pentru a cultiva trăsăturile individuale. Or, părinţii reprezintă primul exemplu materializat a unei conduite şi moralităţi adecvate în societate. Respectiv, lipsa unei comunicări adecvate şi lipsa unui comportament adecvat, vis-a-vis de scopurile educaţionale instituite de lege, duce nemijlocit la afectarea intereselor legitime ale minorului şi ale societăţii în ansamblu, circumstanţe care sunt percepute de către personalitatea copilului într-un mod individual.

Deşi, este în interesul superior al copilului ca legăturile sale cu familia să fie păstrate totuşi, **în cazurile în care menţinerea legăturilor de familie ar prejudicia sănătatea şi dezvoltarea copilului, părintele nu are dreptul să insiste asupra păstrării unei asemenea legături**, în baza prevederilor articolului 8 alin.(1) al Convenţiei internaţionale cu privire la drepturilor copilului, statele părţi se angajează să respecte dreptul copilului de a-şi păstra identitatea, inclusiv cetăţenia, numele său şi relaţiile familiale, astfel cum sunt recunoscute de lege, fără amestec ilegal.

În acest sens, instanţa de judecată reţine şi jurisprudenţa CtEDO în cauzele privind decăderea din drepturile părinteşti, potrivit căreia, în cauzele de acest fel, examinarea elementelor care servesc cele mai bine interesele copilului este întotdeauna de o importanţă fundamentală (cauza Johansenvs Norvegia, hotărârea din 07 august 1996), că interesul copilului trebuie considerat ca fiind primordial şi că doar un comportament deosebit de nedemn poate determina ca o persoană să fie privată de drepturile sale părinteşti în interesul superior al copilului (cauza Gnahore vs Franţa, hotărârea din 19 septembrie 2000 şi Johansen citată anterior).

Totodată, CtEDO subliniază că acest interes prezintă un dublu aspect (cauza Gnahore, menţionată mai sus): pe de o parte, **să le garanteze copiilor o evoluţie într-un mediu sănătos** şi pe de altă parte, să menţină legăturile acestora cu familia, **cu excepţia cazului în care aceasta s-a arătat a fi nedemnă**, deoarece distrugerea acestei legături determină ruperea copilului de rădăcinile sale (cauza Maumousseauşi Washington vs Franţa, hotărârea din 06 decembrie 2007).

Instanţa de judecată a constatat, că pârâta ***** nu a manifestat interes efectiv faţă de soarta, dezvoltarea şi succesele copilului său minor, lipsind o bună parte de timp din viaţa

acesteia atât din punct de vedere moral, cât şi material, iar la revenirea fizică în viaţa ultimei, nu a dat dovadă de eforturi simţitoare pentru a crea minorei ***** un mediu sănătos şi nici propice pentru dezvoltarea acesteia.

Această atitudine de neimplicare, este dovedită prin materialele dosarului, care relevă o lipsă evidentă şi persistentă de responsabilitate părintească din partea pârâtei.

Instanţa menţionează, că obligaţiile părinteşti nu se limitează doar la asigurarea unui minim de existenţă pentru copilul său, pe când pârâta nici acest minim nu l-a asigurat copilului, şi dacă anterior această carenţă putea fi justificată prin aflarea ultimei în locurile de detenţie, începând cu anul 2021, de când ultima a fost liberată, şi până în prezent, pârâta nu s-a implicat cu seriozitatea cuvenită în exercitarea rolului său de mamă în raport cu *****, nici în plan material, nici în plan spiritual, psihic.

Merită evidenţiat şi faptul că, legătura dintre părinte-copil trebuie să fie una pozitivă, echilibrată şi să crească progresiv. Ea este menită pentru asigurarea fericirii, liniştii şi siguranţei copilului. Educaţia este un moment foarte esenţial în creşterea unui copil, iar părinţii sunt cei care stabilesc direcţiile de educaţie ale copilului. Asigurarea acestor aspecte se realizează prin executarea de către părinţi a obligaţiilor lor părinteşti îndreptate în vederea asigurării respectării drepturilor copilului şi punerii pe poziţie primordială a intereselor acestuia. Totodată, în cazul neexecutării obligaţiilor părinteşti se impune sancţiunea prevăzută de lege – decăderea din drepturile părinteşti. Sancţiunea decăderii din drepturile părinteşti, reprezintă cea mai severă măsură din dreptul familiei şi, la aplicarea acesteia, instanţa ţine cont de toate circumstanţele de fapt şi de drept, menţionate supra, care au generat comportamentul pârâtului a cărui decădere se cere, iar criteriul de bază, reţinut în speţă, reprezintă principiul asigurării şi promovării cu prioritate a intereselor copiilor.

Instanţa reţine că, în prezenta cauză, decăderea din drepturile părinteşti este solicitată de însuşi minora *****, vârsta căreia (17 ani) îi permite să aprecieze situaţia - premisă de la baza prezentului litigiu, şi respectiv să se expună cu un grad înalt de conştientizare asupra stării reale a relaţiilor interpersonale stabilite cu mama sa *****, şi în special asupra impactului pe care această legătură îl manifestă în raport cu ea însăşi, dezvoltarea sa fizică, morală şi spirituală. Corespunzător, fiind asistată de reprezentantul legal, de un pedagog-psiholog, în cadrul explicaţiilor făcute în prezenta speţă, a comunicat în repetate rânduri că îşi doreşte ca ***** să fie decăzută din drepturile părinteşti, în virtutea lipsei de atenţie şi implicare din partea ultimei de-a lungul anilor, atitudinii neglijente, distante emoţional şi fizic, manifestărilor de agresivitate fizică şi psiho-emoţională din partea ultimei şi a soţului acesteia, dar şi în special din cauza ameninţărilor cu referire la transferul forţat al minorei din Republica Moldova, în România, unde potrivit minorei predomină un climat psihologic nefavorabil în actuala familie formată de mama sa.

Potrivit practicii judiciare şi doctrinei de specialitate, orice susţinere privind eschivarea unui părinte de la exercitarea atribuţiilor părinteşti trebuie coroborată cu probe obiective, concludente şi pertinente, care să demonstreze fără echivoc că părintele a manifestat un comportament culpabil şi persistent, lipsit de preocupare pentru copil şi neglijent faţă de

obligaţiile sale legale. Eschivarea de la exercitarea obligaţiilor părinteşti presupune acţiuni sau inacţiuni sistematice care pun în pericol sănătatea fizică şi psihică a copilului, împiedică dezvoltarea morală a acestuia, lipsesc condiţiile elementare de trai sau afectează accesul la educaţie şi formare. Decăderea din drepturile părinteşti poate fi dispusă doar în prezenţa unor probe certe care să ateste că părintele se eschivează cu rea-credinţă şi viclenie de la îndeplinirea atribuţiilor sale de părinte.

La caz, aceste elemente au fost identificate şi analizate corespunzător de instanţa de judecată, probele administrate în dosar confirmând că pârâta ***** a manifestat, pe o perioadă îndelungată, o atitudine de neglijenţă faţă de minoră, eschivându-se de la îndeplinirea obligaţiilor de întreţinere, supraveghere şi educaţie. Din materialele probatorii reiese că pârâta nu a menţinut o legătură efectivă şi constantă cu copilul *****, nu s-a implicat în procesul de dezvoltare şi instruire al acesteia, iar tentativele invocate de a o readuce în România nu sunt susţinute de probe verificabile, ci se bazează pe afirmaţii unilaterale, lipsite de suport probator.

Afirmaţiile pârâtei ***** din referinţele depuse la dosar, prin care aceasta invocă pretinse abuzuri ale autorităţilor din Criuleni, falsificarea unor procese-verbale şi împiedicarea contactului cu minora, nu sunt confirmate de niciun mijloc de probă obiectiv. Ele reprezintă simple aprecieri personale, fără relevanţă juridică, şi nu pot răsturna constatările clare rezultate din actele dosarului prezentate detaliat mai sus, precum şi din declaraţiile personale ale minorei.

Mai mult, instanţa reţine că autorităţile tutelare, în limitele atribuţiilor lor legale, au acţionat constant pentru protejarea interesului superior al copilului *****, monitorizând situaţia familială şi asigurând respectarea drepturilor minorei. Contrar susţinerilor pârâtei, calitatea procesuală activă a autorităţii tutelare este prevăzută expres de lege, aceasta având obligaţia legală de a sesiza instanţa atunci când sunt constatate circumstanţe care pun în pericol dezvoltarea normală a minorului.

În aceste condiţii, instanţa apreciază că afirmaţiile pârâtei sunt vădit nefondate şi nu pot răsturna probatoriul cauzei, care confirmă cu certitudine lipsa de implicare a acesteia în creşterea şi educarea fiicei minore *****. Reaua-credinţă a pârâtei rezultă din lipsa oricăror demersuri efective şi legale de a menţine relaţii constante cu minora, precum şi din refuzul de a-şi asuma responsabilităţile parentale în mod concret.

Instanţa reţine că copila – ***** a fost lipsită ani la rând de grija şi afecţiunea maternă, neavând parte de stabilitate în această perioadă. Pârâta nu a prezentat niciun act care să demonstreze că ar fi contribuit măcar minimal la întreţinerea copilului prin transferuri băneşti sau alte forme de sprijin material. De asemenea, nu s-a făcut dovada că ar fi vizitat copilul ori că ar fi întreţinut o relaţie constantă cu acesta. Afirmaţiile pârâtei potrivit cărora anumite persoane i-ar fi creat dificultăţi în a-şi vedea copilul nu au fost probate în niciun fel, rămânând simple susţineri lipsite de relevanţă juridică. Instanţa constată că, pe parcursul acestor ani, pârâta a fost liberă să îşi exercite în deplinătate atât drepturile, cât şi obligaţiile care decurg din calitatea de părinte, însă a ales să nu le îndeplinească.

Prin urmare, în baza probatoriului administrat, instanţa constată că sunt întrunite cumulativ condiţiile legale pentru decăderea pârâtei ***** din drepturile părinteşti, o astfel de măsură fiind

justificată de necesitatea asigurării interesului superior al copilului, care prevalează asupra oricăror alte consideraţii.

Totodată, instanţa de judecată ţine să specifice că legislaţia internă a Republicii Moldova nu impune o limitare irevocabilă şi fără posibilitate de redresare şi remediere a chestiunii privind decăderea din drepturile părinteşti a părintelui nedemn.

În acest sens instanţa de judecată relevă, că decăderea lui ***** din drepturile părinteşti asupra copilului său minor *****, nu este un proces şi nici o situaţie ireversibilă, deoarece aceasta, în cazul în care va remedia situaţia, va modifica comportamentul şi va demonstra o altă atitudine faţă de copil, faţă de drepturile şi obligaţiile sale părinteşti, poate iniţia, în conformitate cu prevederile art.70 Codul familie, un al proces civil, privind restabilirea sa în drepturile părinteşti, din care a fost decăzută.

Or, potrivit acestei norme de drept material, părinţii pot fi restabiliţi în drepturile părinteşti dacă au încetat împrejurările care au condus la decăderea lor din aceste drepturi şi dacă restabilirea în drepturile părinteşti este în interesul copilului. Restabilirea în drepturile părinteşti se face pe cale judecătorească, în baza cererii persoanei decăzute din aceste drepturi, cu participarea obligatorie a autorităţii tutelare teritoriale.

5. <u>Cheltuieli judiciare.</u>

În conformitate cu prevederile art.82 Cod de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat şi din cheltuielile de judecare a cauzei.

Potrivit art.85 alin. (4) Cod procedură civilă, în funcţie de situaţia materială şi de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică este scutită de către judecător (de către instanţa judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părţi a ei.

Având în vedere că date care ar contura o situaţie materială precară la pârâta *****, nu au fost administrate la dosar, instanţa va pune în sarcina pârâtei plata taxei de stat aferent prezentei acţiuni.

În conformitate cu art.67 din Codul familiei, art. 85, 236, art.238-241 din Codul de procedură civilă, instanţa de judecată,-

H O T Ă R Ă Ş T E :

Se admite acţiunea reclamantului integral.

Se decade din drepturile părinteşti *****, IDNP: *****, în privinţa copilului minor: *****, născută la 1*****.

În conformitate cu prevederile art. 70 alin.(1) Cod familiei, se explică lui ***** că poate fi restabilită în drepturile părinteşti de către instanţa de judecată, la cerere, dacă vor înceta împrejurările care au condus la decăderea din drepturile părinteşti şi dacă această restabilire va fi în interesul superior al copilului minor.

Se încasează de la *****, IDNP: *****, în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 250,00 lei (două sute cincizeci lei, 00 bani)

Copia hotărârii, în termen de 3 (trei) zile de la rămânerea definitivă, a trimite pentru executare Serviciului stare civilă Criuleni.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Centru, prin intermediul Judecătoriei Criuleni, în termen de 30 zile de la data pronunţării dispozitivului hotărârii.

Preşedintele şedinţei,
judecătorul Romina Ţurcan